

Aan
Cc

Minister
Staatssecretaris

nota

Beslisnota Kamerbrief Verzorgingsplaats van de Toekomst

TER BESLISSING

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/161198

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Wegverkeersbeleid

Beslistermijn

03-07-2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Op 23 december jl. is de beleidsvisie 'Verzorgingsplaatsen van de toekomst' naar de Kamer verstuurd. De afgelopen maanden is deze visie besproken in de Kamer en met verschillende belanghebbenden en met onderzoekers. In deze nota wordt u gevraagd de verzamelbrief 'Verzorgingsplaats van de toekomst' te versturen. In de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de verschillende moties en toezeggingen. Daarnaast wordt de Kamer geïnformeerd over het vervolgtraject dat zal bestaan uit het opstellen van een concept wetsvoorstel en een voorbereiding van de uitvoering van het nieuwe beleid. Met het versturen van de brief voldoet u aan uw toezeggingen aangaande het informeren van de Kamer over verzorgingsplaatsen.¹

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd bijgevoegde Kamerbrief voor het zomerreces naar de Kamer te laten versturen.
- U wordt gevraagd opties voor verdeelmethode (veilen en vergelijkende toets) voorlopig open te houden.

Kernpunten

- Bijgevoegde Kamerbrief beschrijft een stand van zaken van de voortgang van het beleidstraject 'verzorgingsplaatsen van de toekomst', zowel op het proces als op de inhoudelijke vraagstukken.
- Enkele onderwerpen worden in detail toegelicht in lijn met eerder genoemde toezeggingen: de verschillende verdeelmethoden voor het in de markt zetten van de kavels op de verzorgingsplaats, de tijdelijke beleidsregel, de rol van een restwaarderegeling in nieuw beleid, het programma Stopcontact op Land (SoL) en de benodigde wettelijke verankering van verschillende beleidskeuzes.
- U wordt gevraagd beide opties voor verdeelmethode (veilen en vergelijkende toets) voorlopig open te houden.

¹ Te weten: Restwaarde (14 637) en stopcontact op het land (14636). Daarnaast de eisen die aan exploitanten worden gesteld bij de verdeling van de (laad) kavels, het 'vermeende' moratorium met betrekking tot de laadpalen en de concessie voor fossiele brandstoffen, waterstof en bio- en synthetische brandstoffen voor de komende dertig jaar (VVD/GL). Deze toezeggingen zijn tijdens het debat van 31 mei jl. gedaan (TZ202306-081).

Krachtenveld

Op de verzorgingsplaats spelen grote belangen. Dit uit zich onder meer in de verschillende lopende juridische procedures en de Woo-verzoeken die zijn ingediend over de totstandkoming van verschillende beleidskeuzes. De posities van de belangrijkste stakeholders zijn uitgewerkt in eerdere nota's.²

Op 7 juni jl. heeft een gesprek plaatsgevonden met een aantal partijen die belang hebben bij het verzorgingsplaatsenbeleid. Het gaat om Total, Shell, Vemobin, VPR, BETA, Total Energies, Shell, Fastned, NVDE, ANWB, DOET, FWH en stichting platform Keelbos. Hierbij zijn (onder meer) dilemma's aangaande de verdeelmethode en restwaarde voorgelegd.

Toelichting

Onderstaand treft u per onderwerp de stand van zaken met betrekking tot de toezeggingen en moties op dit dossier.

Verdeelmethode

- Voor de verdeling van het kavel snelladen op de verzorgingsplaats wordt gedacht aan twee mogelijke methoden: een veiling of vergelijkende toets.
- Rebel Group heeft in opdracht van IenW een advies uitgebracht over de verschillende verdeelmethoden. Een van de conclusies van dit advies is dat veilen, bezien vanuit puur economisch perspectief, de meest efficiënte verdeelmethode is.
- Het advies is besproken met de branche op 7 juni. Aangaande de verdeelmethode gaf Vemobin aan een voorstander te zijn van het veilen van laadrechten. VPR gaf aan het logisch te vinden als het eenzelfde systeem voor het laad- als het tankrecht gehanteerd wordt. Andere partijen gaven aan een voorkeur te hebben voor een vergelijkende toets en gaven aan hier ook kansen te zien voor duurzaamheid en opwek- en opslag.
- In het debat Verkeersveiligheid van 31 mei jl. heeft u toegezegd (aan het lid Van Ginneken, D66) om bij uw keuze voor een verdeelmethode rekening te houden met criteria als duurzaamheid, circulariteit en sociaal werkgeverschap (TZ202306-079).
- U wordt daarom gevraagd beide opties voorlopig open te houden en deze in de Kamerbrief te beschrijven. De wijze waarop laadrechten in de markt worden gezet zal uiteindelijk worden vastgelegd in wet- en regelgeving. Door beide opties juridisch mogelijk te maken biedt de regelgeving straks voldoende flexibiliteit om eventuele aanpassingen te doen aan de verdeelmethode als voortschrijdend inzicht of nieuwe omstandigheden hierom vragen. Deze flexibiliteit is van belang om te komen tot een meer toekomstbestendig wettelijk kader.

Toezegging: Netcapaciteit/stopcontact op het land (14 636)

- In het SO verzorgingsplaats van de toekomst heeft u toegezegd de Kamer te informeren over het programma Stopcontact op Land (SoL).
- Een belangrijk knelpunt in de uitrol van laadpalen is de beschikbaarheid van voldoende netcapaciteit.
- In de voorliggende brief schetst u hoe met het programma SoL wordt verkend hoe er voldoende netcapaciteit gerealiseerd kan worden.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/161198

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Wegverkeersbeleid

Aan

Minister
Cc Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

² Zie bijvoorbeeld stuk IENW/BSK-2023/40251

- Het programma SoL dient om de mogelijkheden te verkennen van het creëren van een enkele centrale netaansluiting op de verzorgingsplaats, waarbij de overheid (een deel van) de coördinatie op zich neemt.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/161198

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Wegverkeersbeleid

Aan

Minister
Cc Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Toezegging: Restwaarde (14 637)

- In het SO Verzorgingsplaats van de toekomst heeft u toegezegd de Kamer medio 2023 te informeren over een eventuele restwaarderegeling in het nieuwe beleid.
- In de voorliggende brief licht u toe dat een restwaarderegeling voor de hand lijkt te liggen voor bepaalde assets, zoals een luifel of een toiletgebouw. Onderdelen die geen eigendom worden van Staat vallen niet onder deze regeling.
- De invulling van een restwaarderegeling is besproken in het stakeholderoverleg van 7 juni jl. Aangaande de restwaarde gaven partijen aan meerwaarde te zien in een regeling.
- Afgesproken is de komende maanden uit te zoeken welke assets wel/geen eigendom kunnen worden van de Staat. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de concept wetgeving.

Overige informatie

Naast toezeggingen en moties bevat de brief enkele inhoudelijke keuzes, verduidelijkingen en beschrijvingen van het proces.

Tijdelijke beleidsregel (TZ202306-081)

- De tijdelijke beleidsregel kwam ter sprake tijdens het commissiedebat Verkeersveiligheid. Er was enige onduidelijkheid over een vermeend moratorium. U heeft aan het lid Koerhuis (VVD) toegezegd in voorliggende Kamerbrief duidelijkheid te scheppen over de beleidsregel. Daarom is hierover een passage opgenomen in de brief.
- Tegelijk met de visie verzorgingsplaatsen is in december 2022 de 'tijdelijke beleidsregel' gepubliceerd.
- Onder deze beleidsregel worden nieuwe vergunningen voor laadpalen verleend met een looptijd die maximaal gelijk is aan de resterende looptijd van het laadkavel op de verzorgingsplaats. Vergunningen uitgegeven onder de tijdelijke beleidsregel lopen dus af gelijktijdig met bestaande 'basisvoorziening e-laden'. Stel dat de bestaande basisvoorziening afloopt in 2030. Dat betekent dat een eventueel aangevraagde aanvullende voorziening voor een laadpaal wordt verleend tot maximaal 2030.
- Het aanbieden van snelladen wordt onder het nieuwe beleid een exclusief recht, bestaande vergunningen voor snelladen uitgegeven onder het huidige beleid conflicteren met dit exclusieve recht. De tijdelijke beleidsmaatregel is nodig om te voorkomen dat er nieuwe rechten worden uitgegeven die de invoering van het nieuwe stelsel belemmeren. Dit bespoedigt zo de volledige introductie van exclusiviteit. Een tijdelijke pas op de plaats om later sneller vooruit te kunnen.
- De tijdelijke beleidsmaatregel is ook wenselijk vanuit het perspectief van de inrichting. Een vergunde laadpaal kan nu in principe overal op de verzorgingsplaats geplaatst worden (mits de plaatsing voldoet aan de eisen van veiligheid en doelmatigheid van Rijkswaterstaat): bij een wegrestaurant, op de algemene parkeervoorziening of bij een tankstation. Deze verspreide plaatsing is niet wenselijk met het oog op het nieuwe beleid, waarin laadvoorzieningen juist zoveel mogelijk op één locatie staan.

Wetsvoorstel

- Een deel van de beleidskeuzes gepresenteerd in de visie verzorgingsplaatsen van de toekomst vraagt een verankering in wet- en regelgeving. Waar mogelijk zal voor de implementatie van de beleidsvisie gebruik worden gemaakt van het stelsel van de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt met ingang van 1 januari 2024 in werking en vervangt de Wet beheer Rijkswaterstaatwerken als regulerend kader op de verzorgingsplaatsen.
- Voor beleidskeuzes die de marktordening betreffen, zoals de verdeelmethode en de formulering van de kavels op de verzorgingsplaats, ligt verankering in de Omgevingswet minder voor de hand. Dergelijke keuzes betreffen niet zozeer de fysieke leefomgeving maar de marktordening en vereisen bestending in een afzonderlijke nog op te stellen 'wet op de verzorgingsplaats'. Een dergelijke wet zal met name betrekking hebben op zero emissie energiebronnen en naast de huidige Benzinewet bestaan.
- De komende maanden zal gewerkt worden aan deze 'wet op de verzorgingsplaats'. Een eerste conceptwetsvoorstel wordt in 2024 verwacht. Het conceptvoorstel zal eerst via een internetconsultatie openbaar worden voorgelegd. Beoogd wordt het wetsvoorstel in 2025 aan de Kamer voor te leggen.

Politieke context

Tussen het versturen van de visie 'verzorgingsplaats van de toekomst' en het versturen van de voorliggende brief, heeft u Kamervragen over de tijdelijke beleidsregel beantwoord, en zijn er twee moties aangenomen.

Motie 31 305-200 Koerhuis/Van der Plas

De motie ziet op het meenemen van de positie van MKB-partijen op kleine verzorgingsplaatsen bij de uitwerking van het beleid en op verkeersveilige inrichting op verzorgingsplaatsen.

- Op 13 juni heeft een gesprek plaatsgevonden met een aantal MKB'ers en branchevertegenwoordigers op verzorgingsplaatsen. Dit zijn partijen die zowel tanken, laden als shops aanbieden. Ook met MKB partijen die zich specifiek op laden toeleggen wordt een verkennend gesprek gepland.
- Op 19 en 20 juni hebben (intern) inrichtingsdagen plaatsgevonden waar DGMo met RWS de verschillende inrichtingsscenario's voor verschillende type verzorgingsplaatsen (groot, breed, klein, lang) verder heeft uitgewerkt. Natuurlijk staat de verkeersveiligheid hierbij voorop.

Motie 31 305-201 Koerhuis/Van der Plas

In deze motie wordt u verzocht om onderzoek te doen naar koppelkansen met grootschalige opwek en opslag per verzorgingsplaats. In de Kamerbrief wordt toegelicht hoe deze mogelijkheid wordt verkend als onderdeel van het programma Stopcontact op Land.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
------------	------	------------

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/161198

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Wegverkeersbeleid

Aan

Minister
Cc Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

01	Kamerbrief Verzorgingsplaats van de toekomst	Kamerbrief ter versturing voor zomerreces
02	Eindrapportage Verdeelmethode	Rapport van een onderzoek naar verdeelmethode, uitgevoerd door Rebel Group

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/161198

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Wegverkeersbeleid

Aan

Minister
Cc Staatssecretaris

Bijlage(n)

2